

GUIA D'APRENTATGE I D'EXAMINACIÓ

CARNET DE PELADOR/A DE SURO

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Fons Europeu Agrícola de
Desenvolupament Rural:
Europa inverteix en les zones rurals

CTFC

Guia d'aprenentatge i d'examinació

Orientació del què s'espera que faci la persona candidata, operant amb la destal en una sureda.

CARNET DE PELADOR/A DE SURO: 2024

Operació	Nº	Activitat	Criteris d'avaluació
Pela/lleva		Actuació: Obtenir un número suficient de pannes de suro estretes (apilades i/o carregades) per demostrar les habilitats necessàries. Execució amb la destal catalana.	
CPS-1 Seguretat durant el manteniment.	1:01 1:04	<i>Fer servir les proteccions personals adequades durant el manteniment i la pela.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Portar posats els EPI corresponents pel manteniment. Saber quan s'han de fer servir els guants, les ulleres, les mascaretes (amb màquina sempre) i d'altres EPI. Tenir controlada la farmaciola col·lectiva en cas de tall o d'accident durant el manteniment.
CPS-2 Manteniment diari/ocasional de l'eina.	2:01	<i>Esmolat de la fulla de la destal.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Agafar la destal amb la mà, recolzant amb l'aixella per l'esmolat: bloqueig de la destal a l'hora d'esmolat en tots dos cantons. En cas d'una altra posició, la persona candidata sap explicar perquè l'opció alternativa també és segura. Col·locar la pedra d'esmolat plana per no matar el canto. La persona col·loca i sap que és angle (<i>aconsellat d'entre 10 i 15°</i>) i en sentit cap al tall. No deixar els vèrtexs amb angles rectes.
	2:02	<i>Comprovació del tall i dels angles correctes.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Verificar l'angle correcte entre el mànec i el pla de tall. Comprovar el resultat final de l'esmolat i continuar quan calgui. Llimar amb llima de fusta el bisell del mànec sense canviar l'angle. Saber "manegar" / fixar el mànec de la destal de la manera més apropiada (per exemple, amb un tros de cuir o drap).
CPS-3 Avaluació de riscos,	3:01	<i>Avaluació de riscos.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Saber identificar perills generals associats a la feina, entorn, eina/es. Saber detectar l'estat general del rodal

requisits legals i mediambientals.			arbres/arbre/cantó de la panna.
	3:02 3:03	<i>Inspeccionar la zona de treball de manera visual per evitar perills potencials.-</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Caminar i inspeccionar el rodal abans d'executar la feina. • Comprovar que no hi ha perills biòtics i abiòtics de cap mena o els identifica. • Saber explicar i identificar els perills potencials que envolten l'arbre.
CPS-4 Comprovacions operatives prèvies (alçaprem/màquina).	4:01	Observació de l'estat global de l'arbre: estat sanitari, copa, ufana, i/o danys, patologies o deformacions.	<ul style="list-style-type: none"> • Observar l'estat general de l'arbre i saber detectar anomalies en l'estat sanitari de l'arbre. • Detectar parts de la panna amb anomalies o defectes provocats en peles anteriors. • Identificar i aïllar zones difícils o amb dificultats per ser pelades.
	4:02	Estassada de la zona de treball necessària al voltant de l'arbre, per evitar riscos si fos necessari.	<ul style="list-style-type: none"> • Estassar de manera total o parcial arbustos, plantes trepadores o branques seques abans de començar les comprovacions. • Estassar una distància segura al voltant de l'arbre per evitar rebots o accidents.
	4:04	Agafar la destal de manera correcta per evitar accidents.	<ul style="list-style-type: none"> • Vigilar els rebots de cops de destal amb pedres, arbustos, branques seques. • Agafar fermament la destal (canell recte) per evitar accidents.
	4:05	<i>Comprovar si el suro es pela adequadament, amb el menor dany possible i saber interpretar els senyals visuals i/o auditius que ho indiquen.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Començar fent comprovacions verticals, i posteriorment les del coll sense fer talls innecessaris. • Buscar de seguir les esquerdes naturals de l'escorça de l'arbre pels talls verticals de les comprovacions. • Picar de manera eficient sense arribar a la capa mare, ni a la fusta. • Comprovar sense tallar amb la punta de la fulla de la destal. • Interpretar els senyals sonors de manera adient.
	4:06	Decidir quan passar a un altre arbre.	<ul style="list-style-type: none"> • No fer un número de talls excessius (>5) de comprovació. • Vigilar amb la cantonada de la destal per no danyar la capa mare durant l'alçaprem. • Saber trobar el moment exacte i decidir parar les comprovacions amb la destal per tal de no ferir l'arbre.

CPS-5 Operació de pela/lleva de manera segura i ergonòmica.	5:01	Realitzar una seqüència de talls, primer verticals, seguits pels de corona ordenada i eficient; per tal de no ferir l'arbre innecessàriament i extreure la panna/suro.	<ul style="list-style-type: none"> • Fer i continuar els talls (de comprovació) corresponents verticals i longitudinals del coll sense ferir l'arbre. • No començar mai pel coll. • Buscar les fissures més verticals per fer les comprovacions. • Ídem si es fa manualment com amb la màquina. • Conèixer i saber explicar els motius de l'ordre dels talls (verticals i horitzontals).
	5:02	Coronar a l'alçada adequada segons arbre, entorn, tipus de suro, normativa i amb seguretat.	<ul style="list-style-type: none"> • Saber l'alçada adequada per cada arbre i tipus de suro (pelegrí, matxot, de producció). Si fos un cas diferent, saber justificar-ho. • Conèixer les normes de seguretat respecte al treball en alçada. • Agafar la destal de manera ferma i segura; i realitzar un tall horitzontal amb un bon acabat, per no danyar peles posteriors.
	5:03	Deixar sense pelar o aïllar alguna part enganxada per evitar ferides (quadrats, afaitant, etc.) si no marxa el suro/rusca.	<ul style="list-style-type: none"> • Detectar parts difícils de pelar o anomalies i aïllar-les de manera adequada, sense danyar l'escorça mare. • Picar molt suaument de manera lateral amb la destal fins a deixar pelat, sense fer cap ferida.
	5:04	Extreure la panna o peça de suro de manera correcta i efectiva fins a descalçar-la sense ferir la capa mare.	<ul style="list-style-type: none"> • Fer palanca correctament: amb el mànec de la destal i/o burja per separar la rusca/panna fins a descalçar-la sense ferir la capa mare. En peus grossos i prominents, fer triangles o seccions perquè surtin peces senceres en arbres grans. • Extreure la panna/rusca amb la destal o burja sense trencar o fer trossos petits innecessàriament.
	5:05	Acabar el peu de manera eficient-per deixar els peus sense restes de suro al coll de l'arrel.	<ul style="list-style-type: none"> • Acabar el peu intentant no deixar trossos enganxats al coll de l'arrel. • Deixar el coll de l'arrel el més net possible, i sense ferides per pelades posteriors. • Evitar ferides o cops innecessaris al coll o potes de l'arbre.
	5:06	Seleccionar els punts per on cal partir les rusques/pannes, sigui longitudinalment o	<ul style="list-style-type: none"> • Saber seleccionar els punts per on cal partir les rusques/pannes, sigui longitudinalment o transversalment en arbres grans, per optimitzar el

		<i>transversalment en arbres grans, per optimitzar les peces resultants.</i>	transport, fent mides segons indústria.
	5:07	<i>Deixar les rusques/pannes/peces a terra de manera apropiada (panxa avall).</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Saber com s'han de deixar les peces/pannes a terra i com apilar-les. • Apilar les pannes de manera ordenada i panxa avall, per tal de facilitar el desembosc i el transport. • Crear un volum de pila raonable en funció del transport (home, tractor, camió).
	5:08	<i>Realitzar piles o transportar peces per acumular una quantitat adequada de rusques/peces extreteres per tal d'optimitzar el desembosc/transport.</i>	
	5:09	<i>Desplaçar-se entre arbres amb la destreal agafada correctament per evitar riscos.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Agafar la destreal amb el tall mirant en fora al desplaçar-se entre arbre i arbre.
	5:10	Establir una comunicació efectiva entre operaris.	<ul style="list-style-type: none"> • Establir un codi de comunicació amb gesticulacions i paraules acordades prèviament perquè aquesta sigui fluida i efectiva entre companys. • Avisar de quan es comença a pelar, picar o realitzar accions potencialment perilloses. • Coordinar-se de manera adequada i eficient.
	5:11	Decidir quan acaba el procés de la lleva per evitar possibles danys en l'arbre.	<ul style="list-style-type: none"> • Decidir deixar si es veuen símptomes de què no pela. • No seguir intentant pelar en el cas de realitzar ferides a la capa mare. • Deixar les peces o trossos sense pelar aïllats amb un acabat correcte.
	5:12	Desinfectar l'eina entre arbre i arbre en cas de sospita.	<ul style="list-style-type: none"> • Saber com desinfectar les eines entre arbre i arbre en cas de sospita. • Es recomana ruixar les eines amb etanol del 80% entre arbre i arbre.

Activitat finançada a través de l'Operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de Desenvolupament Rural de Catalunya 2014-2022